

Логістика постачання фармацевтичної продукції в Україні

Огляд провідних постачальників та особливостей побудови логістичних систем закупівель фармацевтичної продукції

Структура фармацевтичного ринку постачання

Ключові учасники

Фармацевтичний ринок України характеризується складною багаторівневою системою постачання, яка включає виробників, дистриб'юторів, оптових та роздрібних постачальників.

Логістика постачання відіграє критичну роль у забезпеченні безперервного доступу населення до якісних лікарських засобів та медичних виробів.

Особливості сектору

- Суворі вимоги до зберігання та транспортування
- Необхідність підтримки холодового ланцюга
- Ліцензування та сертифікація
- Контроль термінів придатності
- Відповідність стандартам GDP

Провідні дистриб'ютори фармацевтичної продукції

БаDM (Баламутівські
аптечні дистриб'юторські
мережі)

Один з найбільших гравців на
ринку, забезпечує комплексну
логістику для понад 8000
аптечних закладів по всій Україні

Оптіма-Фарм

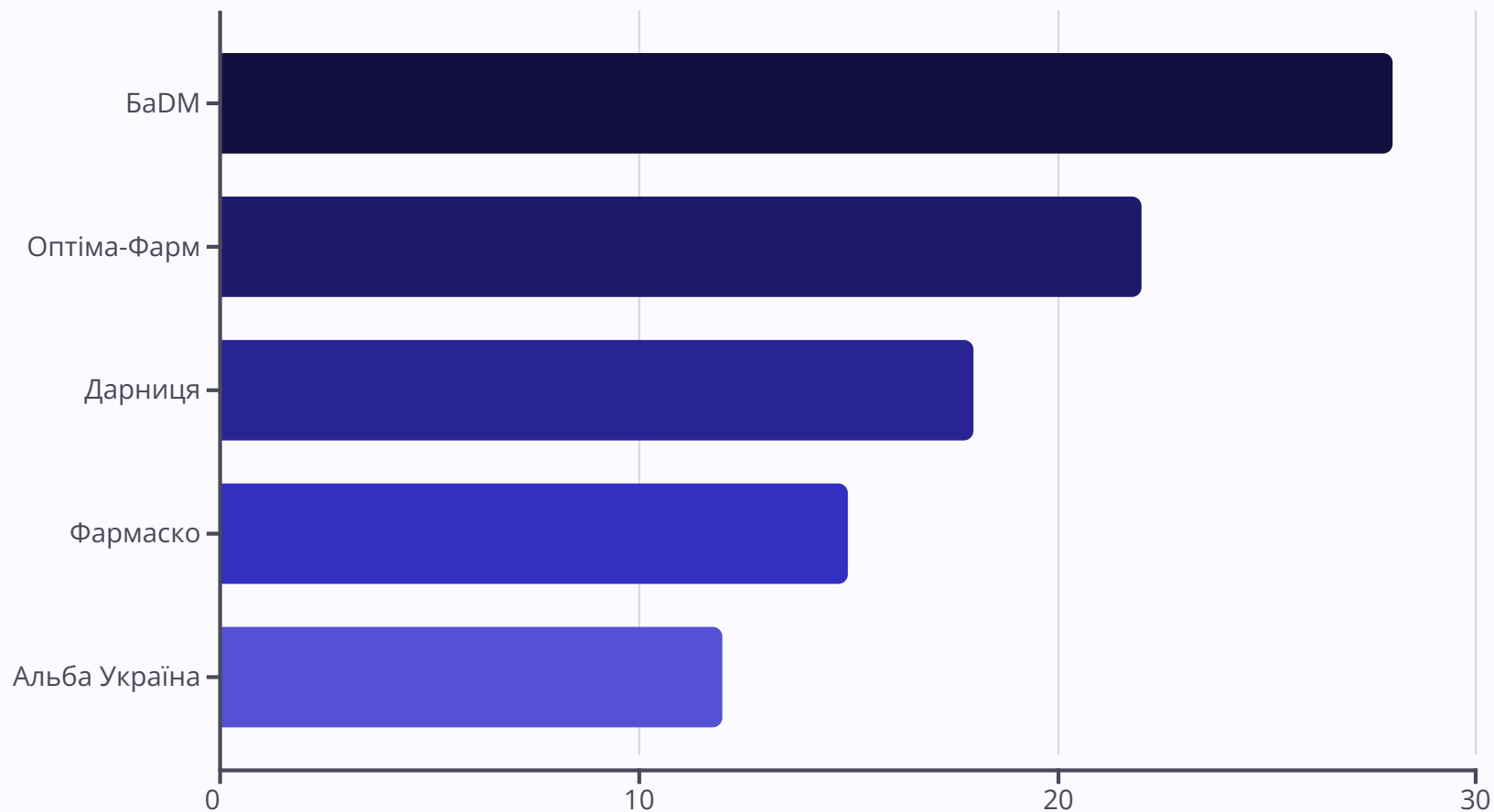
Лідер з дистрибуції імпортованих
препаратів, власна мережа
автоматизованих складів з
температурним контролем

Фармацевтична фірма "Дарниця"

Вертикально інтегрована компанія - виробник та дистриб'ютор з повним
циклом логістичного обслуговування

Топ-5 дистриб'юторів за обсягами поставок

За даними дослідження ринку 2023 року, п'ять найбільших дистриб'юторів контролюють близько 95% оптового ринку фармацевтичної продукції в Україні. Така концентрація забезпечує стабільність постачань та високі стандарти логістичного обслуговування.

Особливості логістики закупівель фармпродукції

01

Планування та прогнозування попиту

Аналіз сезонності, епідеміологічної ситуації, демографічних трендів для точного визначення обсягів закупівель

02

Вибір та кваліфікація постачальників

Перевірка ліцензій, сертифікатів GDP, фінансової стабільності та репутації на ринку

03

Укладання контрактів

Узгодження умов поставки, цін, термінів, відповідальності сторін та гарантій якості

04

Організація транспортування

Забезпечення спеціалізованого транспорту з температурним режимом та системами моніторингу

05

Приймання та контроль якості

Перевірка документації, цілісності упаковки, умов зберігання під час транспортування

06

Складування та управління запасами

Оптимізація запасів з урахуванням термінів придатності та принципу FEFO

Вимоги GDP до логістики постачання

Good Distribution Practice

Належна практика дистрибуції (GDP) - це система вимог до якості, яка забезпечує контроль якості лікарських засобів протягом усього ланцюга постачання.

- Кваліфіковані приміщення та обладнання
- Валідовані процеси зберігання і транспортування
- Навчений персонал з відповідними компетенціями
- Документування всіх операцій
- Система контролю температурного режиму
- Процедури роботи з рекамаціями

Холодовий ланцюг у фармацевтичній логістиці

Холодовий ланцюг критично важливий для вакцин, інсулінів, біологічних препаратів та інших термолабільних лікарських засобів. Порушення температурного режиму на будь-якому етапі може призвести до втрати ефективності препарату.

Цифровізація логістики постачання

WMS системи

Системи управління складом автоматизують прийом, розміщення, відбір та відвантаження товарів, забезпечуючи принцип FEFO

GPS моніторинг

Відстеження транспорту в реальному часі дозволяє контролювати маршрути та швидко реагувати на непередбачені ситуації

IoT датчики

Інтернет речей забезпечує безперервний моніторинг температури, вологості та інших критичних параметрів

Блокчейн

Технологія розподіленого реєстру гарантує прозорість та захист від фальсифікації на всьому ланцюгу постачання

AI прогнозування

Штучний інтелект аналізує великі обсяги даних для точного прогнозування попиту та оптимізації запасів

Автоматична ідентифікація

Штрих-коди та RFID мітки забезпечують швидке та точне відстеження кожної одиниці товару

Управління запасами фармацевтичної продукції

Принцип FEFO

First Expired, First Out - пріоритетна відпустка препаратів з найближчим терміном придатності для мінімізації списань

ABC-XYZ аналіз

Класифікація товарів за цінністю та стабільністю попиту для оптимального розподілу ресурсів та контролю

Оптимальний рівень запасів

Баланс між мінімізацією витрат на зберігання та гарантією наявності критично важливих препаратів

Страховий запас

Резерв для компенсації непередбачуваних коливань попиту або затримок у постачанні життєво важливих ліків

Виклики логістики під час воєнного стану

Пошкоджена інфраструктура

Руйнування доріг, мостів та логістичних центрів ускладнює транспортування та вимагає альтернативних маршрутів

Енергетичні обмеження

Відключення електроенергії загрожує холодовому ланцюгу, необхідність резервних генераторів та систем живлення

Зростання попиту

Різне збільшення потреби в медикаментах для поранених та евакуйованих створює дефіцит окремих груп препаратів

Логістика імпорту

Ускладнення міжнародних поставок через закриття кордонів та обмеження авіаційного сполучення

Фармацевтичні компанії адаптують свої логістичні системи до нових умов: створюють розподілені склади, інвестують в автономні системи енергозабезпечення, налагоджують міжнародні гуманітарні коридори для критично важливих медикаментів.

Ключові показники ефективності логістики

98%

Точність поставок

Відсоток замовлень,
виконаних повністю і вчасно
відповідно до специфікації

24

Години доставки

Середній час від отримання
замовлення до доставки
клієнту в межах міста

99.5%

Наявність товару

Коефіцієнт виконання
замовлень з наявних запасів
без затримок

2.1%

Рівень списань

Частка препаратів, списаних
через закінчення терміну
придатності від загального
обороту

15

Днів обороту запасів

Середній період, протягом
якого товар знаходиться на
складі до відпуску клієнту

99.9%

Дотримання
температурного режиму

Відсоток поставок із
збереженням необхідних умов
холодового ланцюга

Висновки та перспективи розвитку

Ключові висновки

Логістика постачання фармацевтичної продукції в Україні демонструє високий рівень організації завдяки провідним дистриб'юторам, які контролюють більшість ринку. Суворі вимоги GDP, необхідність підтримки холодового ланцюга та цифровізація процесів забезпечують якість та безпеку лікарських засобів.

Тенденції розвитку

- Подальша автоматизація складських операцій
- Впровадження штучного інтелекту для прогнозування
- Розвиток екологічної логістики
- Інтеграція з міжнародними мережами
- Зміцнення кібербезпеки ланцюгів постачання

📄 **Практичне значення:** Розуміння особливостей логістики постачання фармацевтичної продукції критично важливе для фахівців у галузі охорони здоров'я, адже ефективна система забезпечує доступність якісних ліків для населення.